

TMMOB Yasası Üzerine

İsmail KULAKSIZOĞLU
Jeoloji Yük. Mühendisi⁴

TMMOB'nin 6235 sayılı kuruluş yasasında, 12 Eylül ISSO'den sonra o günün hükümetince peşpeşe çıkarılan 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle yapılan köklü değişikliklerin yasallaşmaları süreci halen işleme devam ediyor.

Sözkonusu KHK'lerin, Birliğin görüşleri doğrultusunda değişikliklere uğratılmasına yönelik, TMMOB. 30. Dönem Yönetim Kurulu'na başlatılan ve üye tabanının görüşlerinin alınmasını amaçlayan çalışmalar 3L Dönem Yönetim Kuruluna da sürdürülmüş» yasanın tümüne ilişkin bir YASA TASARISI hazırlanmış ve Birlik Genel Kuruluna görüşülmek üzere getirilmesine karşın, Yasa hazırlama çalışmalarının sonuçlandırılması TMMOB'nin yeni çalışma döneminin öncelikli ve önemli görevleri arasında yerini almıştır*

Burada, başlangıçta TMMOB yasının 66 ve 85 sayılı KHKlerle değiştirilen maddelerini kapsayan çalışmanın, TBMM'nin ilgili Komisyonu ile yapılan görüşmeler sonucu, TMMOB YASASININ TÜMÜNÜ KAPSAMASININ sağlandığını belirtmekte yarar vardır.

Çünkü bu durum, günün koşullarına uygun değişikliklerin, Birlik Yasasının sınırlı sayıda maddelerine değil, yasanın bütününe yansıtılması olanağını vermesi açısından önemsenmelidir,

TMMOB yasının tümüne ilişkin değişikliklerin neler olması gerektiğini belirlemeden önce, Birliğin 6235 sayılı kuruluş yasasının benimsediği İLKE ve YAKLAŞIMLARIN değerlendirilmeleri gerekecektir. Böyle bir değerlendirme, yasa bugüne kadar yapılmış tüm değişikliklerin iyice algılanmasına ve yasanın eksikliklerinin görülerek, gerekli yeni düzenlemelerin belirlenmesine çok önemli katkılar sağlayacaktır*

TMMOB'NİN 6235 SAYILI KÜRÜLÜŞ YASASI

Birliğin 1954 yılında çıkarılmış 6235 sayılı kuruluş yasasının benimsediği en temel ilke ve yaklaşımlar kısaca şöyle sıralanabilir.

- Birliğin 'AMME HİZMETLERİNE YARARLI BİR KÜRÜLÜŞ' olarak görülmesi...

- AMMENİN ve MEMLEKETİN MENFAATLARI BAKIMINDAN OEREKLİ GÖRDÜĞÜ BÜTÜN OİRİŞİM ve FAALİYETTE BULUNMA hakkını TMMOB'nin görevlerinden sayarak, BİRLİĞİN İLGE ve FAALİYET ALANINI, MESLEKİ KAPSAMLA SINIRLAMAMIŞ olması...

Ashnda bu iki çok önemli maddeyi birarada, bir bütünlük içinde değerlendirmek gereklidir. Çünkü bu iki hükmün, birbiriyle olan bağıntısı, birinin diğerini varetmesi şeklinde kendini göstermektedir. Başka bir deyişle, TMMOB'nin AMME HİZMETLERİNE YARARLI BİR TEŞEKKÜL olarak KABUL EDEN YASA, BU TEMEL KABULÜNE DAYANARAK, BİRLİĞE ame ve memleket menfaatları bakımından SADECE gerekli gördüğü TEŞEBBÜSLER de değil, daha ileri geçerek, FAALİYETLER de bulunmayı OÖREV olarak veriyor.

Günümüzde ancak BAKANLAR KÜRÜLÜ KARARLARIYLA kazanılan AMME HİZMETLERİNE YARARLI KÜRÜLÜŞ OLMA NİTELİĞİ, YASAYLA BELİRLENMEMİŞ olsaydı» sözkonusu edilen bu önemli görevin TMMOB yasasında yer alması olası olur muydu? Bu sorunun en doğru yanıtı hiç kuşkusuz Hukukçularımızdan gelecektir* Ancak bunun yanıtı, 66 ve 85 sayılı KHKlerle, HER İKİ HÜKÜM BİRDEN BİRLİK YASASINDAN ÇIKARILARAK verilirken, "Kamu Kurumu Niteliği" yeni bir TAMİM olarak yasaya geçirilmiştir, Ancak TMMOB'nin kazandığı bu yeni nitelik, Birliğin en önemli görevi olarak görülmesi gereken AMME ve ÜLKENİN MEMFAATLARI doğrultusunda bütün TEŞEBBÜS ve FAALİYETLER de bulunma hakkının, TMMOB'nin kazandığı bu yeni nitelik, Birliğin en

* TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası eski BAŞKAMI, TMMOB YÖNETİM KÜRÜLÜ ESKİ ÜYESİ VE 2. BAŞKANI TMMOB ESKİ GENEL SEKRETERİ

önemli görevi olarak görülmesi gereken AMME ve ÜLKEMİM MENFAATLARI doğrultusunda bütün TEŞEBBÜS ve FAALİYETLER de bulunma hakkının, TMMOB'nın kuruluş yasasından çıkarılmasını engellemeye yetmemiştir. YETEMEZDİ DE ÇÜNKÜ, Kamu Kurumu Niteliği, Amme hizmetlerine yararlı olma niteliğine göre çok daha DAR KAPSAMLI, BİRLİĞİN FAALİYET ALANLARINI DARALTMAYI amaçlayan bir düzenlemenin İFADESİ olarak görülmüştür,

- BİRLİĞİM TÜM ORGANLARININ OLUŞTURULMASININ, SEÇİMLİ DEMOKRATİK MEKANİZMALARA BAĞLANMIŞ OLMASI...

TMMOB'nın, kendi yetkili organlarının İnsiyatifi dışında belirlenen, atamayla gelen hiçbir organı yoktur. Birliğin içişleyişinin» Örgüt dışı müdahalelere kapalı olduğunu, bunun da yasanın kendi ayakları üzerinde durabilen ve kendi kendine yetebilen, bu yönüyle de kendi kaynaklarını yine kendi yaratan bir kuruluş öngördüğünü İleri sürmek yanlış bir değerlendirme olmaz kanısını taşıyorum,

- MÜHENDİS VE MİMARLARIN KENDİ FAALİYET ALANLARINI YİNE KENDİLERİNİN DENETLEYEBİLECEĞİ ESASINI BENİMSEMİŞ OLMASI...

Yasa Birliğinin ilgili ihtisas Öda'larıyla Mühendislik ve Mimarlık alanlarındaki düzenlemelere, Yabancı uyruklu Mühendis ve Mimarların ülkede çalışma durumları da dahil olmak üzere, etkin katılım yolunu ve MESLEĞİN VE MESLEKDAŞLARIN SORUNLARININ ÇÖZÜMLENMESİ VE MESLEKİ FAALİYETLERİN DİSİPLİNE EDİLEBİLMESİ bakımlarından DENETİM HAKLARINI açık tutuyor. Ancak bu konularda günümüzde yaşanan kimi önemli sıkıntı ve tıkanıklıkların yeni yasal düzenlemelerle aşılması gerekiyor.

- YASANIN, Asker - Sivil ve Kamu - Özel Sektör Çalışanı ayırımı yapmaksızın TÜRKİYE'DE MESLEKLERİNİ İCRA EDEN TÜM MÜHENDİS - MİMARLARI KAPSAMASI VE ZORUNLU ÜYELİK ŞARTINI GETİRMESİ,,

Bu yönüyle 6235 sayılı Yasa, Birliğin ÜYE TABANINI « KİTLESİNİ olabildiğince geniş tutmuş, Kesimi ve Statüsü ne olursa olsun hiçbir Mühendisi « Mimarı dışlamamış, Birliğin Kitlesiyle

olan bağlarını güçlü kılmayı gözetken bir anlayışı benimseyerek, zorunlu üyelik şartını getirmişti,

- BİRLİK ORGANLARINDA, Demokratik ilkesini gözetken bir anlayış temelinde MESLEKİ TEMSİLİYET ESASINI GETİRMESİ,,

Yasa, Mühendislik mesleği disiplinlerinden her birinin mensuplarının, bir ODA ÇATISI ALTINDA toplanmasını, Birliğe görev olarak verirken» HER ODANIN BİRLİK YÖNETİM KORULUNDA BİR ÜYE İLE TEMSİL EDİLMESİNİ öngörüyor. Bu düzenlemeyle, ODALAŞMIŞ her meslek disiplininin Birlik yönetim Kurulunda Temsili olanak kazanırken, BİRLİK GENEL KURULLARINA katılımında ise üye sayısının gözetilerek, üye sayısı fazla olan ODA'ların genel kurula daha fazla delegeyle katılmaları amaçlanmıştır.

Burada, üye sayısı fazla olan ODALARIN, ÜYE SAYILARI ORANINDA BİRLİK YÖNETİM VE QENEL KURULLARINDA temsil edilemedikleri bu nedenle de TEMSİLİYETİN DEMOKRATİK OLMADIĞI yolundaki görüşlerin, günümüzde de tartışma konusu olmaya devam ettiği bilinmektedir.

- YERELLEŞMEYE AÇIK OLMASI,,

Yasa, TMMOB ve bağlı Organlarının, YEREL VE YATAY ÖRGÜTLENMELERE-GİDİLMESİ SURETİYLE, büyük önem taşıyan ÖRGÜT İÇİ DEMOKRASİNİN, YETKİ VE SORUMLULUK^LARIN YERELLEŞTİRİLMESİNİN, ÖRGÜTSEL YAPININ ÜÇ NOKTALARINA YAYILMASININ ÖNÜNE HİÇBİR ENGEL KOYMAMAKTADIR, Bu yönüyle Yasa, DEMOKRATİK MERKEZİ BİR YÖNETİM ANLAYIŞININ, YERİNDEN YÖNETİM ANLAYIŞIYLA BİRBİRİNİ TAMAMLAYAN BİR YAKLAŞIM TEMELİNDE BENİMSENEREK, UYGULANMASINI ÖNGÖRÜYOR,,

- TMMOB'Nf ÜLKENİN "BİLİM VE TEKNİK ŞÛRA"SI OLARAK GÖRMESİ...

Birliğin Kuruluş Yasasının hazırlandığı 1950'li yılların İlk yarısında, ülkenin gereksindiği Mühendislik - Mimarlık alanlarındaki hizmetlerin, en verimli biçimde Ülke kalkınmasına katılması, Ülkeye yabancı sermayeyle birlikte yeni yeni girmeye başlayan DIŞKAYNAKU MÜHENDİSLİK - MİMARLIK hizmetlerinin de sağlıklı bir şekilde denetlenebilmesi işlerine yönelik TEMEL POLİTİKALARIN BELİRLENEBİLMESİ VE YÖNLENDİRİLEBİLMESİNİN BİR ŞÛRA ARACILIĞI İLE GERÇEKLEŞTİRİLEBİLECEĞİ

ÖNGÖRÜLMÜŞTÜR,

Yasanın gerekçesinde de açıkça belirtilen "Bilim ve Teknik Şura" gereksinmesinin* TMMOB tarafından kolayca karşılanabileceği düşünülmüştür.

6235 sayılı TMMOB Kuruluş yasının, 1954 yılındaki koşullar ışığında temel ilke ve anlayışını, bu ilke ve anlayışlara göre somutlanan önemli yasa maddelerini kısa açıklamalarla belirtmeye çalıştık.

Bu bölümde ise, Birliğin kuruluş yasası olan 6235 sayılı yasanın açıklanan temel İLKE VE ANLAYIŞININ, yasada yapılan değişikliklerle nasıl zedelendiği ve kimi maddelerde ise nasıl yok edilmesini örnekleriyle açıklamaya çalışalım,

TMMOB Yasasında ilk değişiklikler 1959 yılında 7303 sayılı yasayla yapılmıştır.

7303 SAYILI YASAYLA GELEN DEĞİŞİKLİKLER

Birlik yasasında 7303 sayılı yasayla yapılan değişikliklerden dört adedi kanımca Önemlidir,

1, Yasanın 1. maddesinde "bütün asker ve sivil mühendisler" belirlenmesinden "bütün" sözcüğü çıkarılmaktadır.

Burada» "bütün" sözcüğünün çıkarılmasıyla, bazı asker mühendislerin ZORUNLU ÜYELİK ŞARTI dışına alınmasının yolu açılmış, böylece Birliğin» asker - sivil ayırımı yapılmaksızın bütün mühendis ve Mimarlardan oluşan KİTLE TABANINI DARALTMAYA yönelik ilk adım, (devamı 12 Eylül sonrasında gelmek üzere) atılmış oldu,

2, İkinci önemli değişiklik, BİRLİK GENEL SEKRETERLİĞİNİN» BİRLİĞİN YÖNETİM OR* QANLARI DIŞINA ALINMASIDIR.

Bu düzenlemeyle» Birlik Genel Sekreterinin» Genel Kurul'ca seçimi yerine Birlik Yönetim Kurulu tarafından atanması, buna uygun olarak da, Genel Sekreterin Birlik Yönetim Kurulu doğal üyeliğine son verilerek» kararlara oyuyla katılması hakkının da iptal edilmesi esasları be« nimsenmiş olmaktadır.

Bu değişiklikte Birlik Genel Sekreterliğinin, Birlik Yönetim kurulu'na karşı konumu zayıflatılmış, Genel Sekreterin, Birlik Yönetim Kurulu'nun iradesine bağlılığı amaçlanmış, Genel Sekreterlik'le, Birlik Yönetim Kurulu arasında ÜYÜM SAĞLANMASI GEREĞİ ifade edilmiştir,

3, Üçüncü Önemli değişiklik, BİRLİK GENEL KURULUNA» ODALARIN KATILACAKLARI DELEGE SAYISINA ÜST SINIR GETİRİLEREK, delege sayısının bir Oda İçin en fazla 100 kişi olabileceğinin hükme bağlanmış olmasıdır*

Bu düzenlemeyle, odaların üye sayıları ile bağlantılı bir şekilde Birlik Genel Kurulu'na katılmaları öngörülürken, Birlik Genel Kurulunun, Üye sayısı fazla Odaların egemenliğine geçmesinin sakıncalarının giderilmesi amaçlanmıştır»

4. Önemlenebilecek dördüncü değişiklik, Yasanın 21. maddesinde ilk kez ŞUBELERLE İLGİLİ DÜZENLEMELERE YER VERİLMİŞ, böylece YERELLEŞME GEREKSİNİMİNİN YASADA İFADESİNİ BULMASI SAĞLANMIŞ OLMAKTADIR.

Kolayca anlaşılacağı gibi, TMMOB kuruluş yasasında, 7303 sayılı yasayla getirilen değişikliklerin. Birliğin yapısını olumsuz etkileyebilecek, Yasanın demokratik kurgusunu kökten bozacak, Birliğin faaliyet alanlarını daraltarak» Birliği etkisizleştirmeyi amaçlayacak türden değişiklikler olmadıkları açıktır.

Ancak» 12 Eylül 1980 sonrası 66 ve 85 sayılı KHK'lerle Birlik Yasasına sokulan DEĞİŞİKLİKLER İÇİN AYNI ŞEYİ SÖYLEMEK HiÇ KÜŞKÜ YOK Kİ OLASI DEĞİLDİR.

66 ve 85 SAYILI KHK'LERLE OETİRİLEN DEĞİŞİKLİKLER

TMMOB'nin 6235 (7303) sayılı kuruluş yasasında 66 ve 85 sayılı KHK'lerle tüm değişikliklerin temel mantığını yakalamak çok Önemlidir,

Getirilen düzenlemelerle varılmak İstenen hedefler, bu mantığın en temel niteliklerinin ipuçlarını vermektedirler.

Hiç kuşkusuz en temelde yatan olgu, 1982 Anayasasının tümüne egemen kılınan DEMOKRASİ ANLAYIŞI ve bu demokrasi anlayışının, TOPLUMSAL ÖRGÜTLENMELERE,, dolayısıyla MESLEK KURULUŞLARINA NASIL BAKTIĞI yada Nasıl Meslek Kuruluşları * görmek İSTEÖİ'dir.

Bu İSTEĞE ÜYGÜN DÜŞECEK DÜZENLEMELERİN, TMMOB Yasasına nasıl yansıtıldığını somutlaştıralım.

Öncelikle, 1982 anayasasının 135. maddesinde, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarına getirilen tüm yasakların, TMMOB yasasına aynı ayrıntıda aktarıldığını belirtmek gerekmektedir.

Anayasadan gelen tüm antl demokratik düzenleme ve SİYASAL YAŞAMA KATILIM YASAKLARINA, yasada yapılan köklü değişiklikler eklenmiştir.

TMMOB yasanın değiştirilen toplam 13 maddesinin, 1, 2, ve 33. maddeler olmak üzere 3 maddesinde yapılan değişiklikler son derece önemlidir,

- Yasanın 1. maddesinden "Asker ve Sivil" sözcükleri çıkarılarak» Birliğin ÜYE TABAMI DARALTILMIŞTIR,

- Yine 1. maddedeki, "AMME HİZMETLERİNE YARAR BİR TEŞEKKÜL" belirlenmesi yerini "Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşu" tanımına bırakmıştır.

- 1. maddedeki temel değişikliğin gereği olarak, yasanın 2. maddesinden, "Ammenin ve Memleketin menfaatları bakımından gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak hakkı" çıkarılmıştır.

- Yasanın 33* maddesine eklenen düzenlemeyle, Kamuda görevli mühendis, mimar ve plancıların, İLGİLİ İHTİSAS ODASINA ÜYE OLMALARI ZORUNLULUĞU KALDIRILARAK, Üyelik İsteğe bağlı (İHTİYARİ) kılınmıştır.

Ayrıca, yasanın ek geçici 3. maddesiyle, TMMOB, ilgili Bakanlık olarak belirlenen Bayındırlık ve İskan Bakanlığının İDARİ VE MALİ denetimine sokularak, adı geçen Bakanlığın VESAYETİ altına alınmak istenmiştir.

- Yasanın 4. maddesinde yapılan bir değişiklik, TMMOB Genel Kurulu'na katılacak delegeler için MESLEKTE ON YIL KIDEMLİ OLMA koşulu getirilerek, Genel Kurullara KATILMA VE OY KULLANILMASI ZORUNLU KİLİN* MIŞTIR.

Tüm bu düzenlemelere 1982 anayasanın yasaklarını da eklersek, NASIL MESLEK KURULUŞLARI görülme istendiği kolayca anlaşılır.

Öncelikle MESLEK KURULUŞLARINI:

- İLGİ VE FAALİYET ALANLARI DARALTILARAK, MESLEKİ KAPSAMA HAPSETMEK.

- ÜYE TABANIYLA OLAN BAĞLARINI ZAYIFLATARAK, HATTA KESEREK GÜÇSÜZLEŞTİRMEK,,

- AMAÇ DIŞI FAALİYET SUÇLAMALARINA AÇIK BİR YASAL KONUMDA TUTMAK VE ETKİSİZLEŞTİRMEK...

- SİYASAL YAŞAMA VE KARAR ALMA SÜREÇLERİNE KATILIM YOLLARINI KAPATILARAK, DEMOKRATİK BASKI GRUPLARI OLMA GÜÇLERİNİ ZAYIFLATMAK.,

hiç kuşkusuz, anayasal ve yasal düzenlemelerin temel hedefleriydi. Meslek Kuru-

luşları, göstermelik bir demokrasinin, göstermelik ama ele karşı demokratik kurumları, toplumsal Örgütleri olmalıydı.

Ancak bu senaryonun pratiğe yansımaları, umulduğu gibi olmamış, Meslek Kuruluşları» Meslek ve Meslekdaş sorunları yanısıra, İlgili alanlarındaki tüm Ülke sorunları konusunda çalışmalar yaparak, politikalar belirlenmesi ve görüşlerin kamuoyuna aktarılması görevlerini yerine getirmeye devam etmişlerdir.

Bugün gelinen noktada, Meslek Kuruluşlarının, toplumsal demokratik baskı grupları olarak, çok daha güçlü ve ETKİLİ olabilmeleri için önemli yasal düzenlemelere gidilmesinde gereklilik bulunmaktadır.

TMMOB yasanın tümü üzerinde yapılacak değerlendirmelerin ve belirlenecek değişikliklerin, yeni düzenlemelerin bu açıdan Önemi büyüktür.

TMMOB YASASI NASIL OLMALIDIR?

Bu konuda sağlıklı bir değerlendirme yapılabilmesinin kanımca iki temel koşulu bulunmaktadır.

1. 1982 anayasasının Meslek Kuruluşlarıyla ilgili maddesindeki hükümler DİKKATE ALINMAMALIDIR.

2. Çalışmanın TBMM'nin ve ilgili Komisyonunun onayını alması veya alamaması konusundaki kaygılar, hazırlanacak yasa tasarisına yansıtılmamalı, TMMOB tamamen kendi ÖZGÜR İRADESİYLE, üye tabanının gereksinim ve beklentileri doğrultusunda, KENDİ YASASINI, YİNE KENDİSİ HAZIRLAYABİLMELİDİR..

Öncelikle İki nokta üzerinde durulmalıdır.

1. 66 ve 85 sayılı KHK'lerle gelen tüm antidemokratik düzenlemeler YASADAN ayıklanmalıdır.

2. YASADA, 1954 yasanın ÖNGÖRDÜĞÜ KURGU KORUNMALI, günü kucaklayacak, geleceği kavrayacak, yapıdaki büyüme ve gelişmeyi karşılayabilecek YENİ DÜZENLEMELERE YER VERİLMELİDİR..

Bu bağlamda, yasada yer alması gereken, DÜZENLEMELER herşeyden önce aşağıda verilen temel İLKE ve ANLAYIŞLARI karşılayacak NİTELİKTE olmalıdır.

1. TMMOB'nin "kamu kurumu nite"liği korunmalı, ancak "Kamu Hizmetlerine yararlı Kuruluş" ifadesi YASAYA YENİDEN GİRMELİ, buna bağlı olarak da, "KAMU VE ÜLKENİN ÇIKARLARI BAKIMINDAN GEREKLİ GÖRDÜĞÜ BÜTÜN GİRİŞİM VE FAALİYETLERDE

BULUNMAK" görevinin, Birliğin ASLI GÖREVLERİ arasında yerelması, TEMEL KOŞUL olarak görülmelidir.

Böylesi bir temel koşulun, önemli nedenleri ve gerekçeleri vardır. En belirleyici neden ve gerekçesi, böylelikle TMMOB'nin ilgi ve faaliyet alanlarının, meslekî kapsamla sınırlanmayarak, genişleyeceğidir. Çünkü Kamu ve ülke menfaatları doğrultusunda yapılacak FAALİYETLERE GETİRİLEBİLECEK TEK SINIRLAYICI KOŞUL, FAALİYETİM, Ülke ve Kamu yararına olmasıdır. Bu kapsamdaki faaliyetlerin nerede başlayıp, nerede biteceklerini belirlemek son derece güçtür ve bu faaliyetler, koşulları oluşmuşsa başka bir yasa bağlamında suç meydana getirebilirler, ama HİÇBİR DURUMDA AMAÇ DIŞI FAALİYETLERDEN SAYILAMAZLAR.

Kısaca ilgi ve faaliyet alanlarının mesleki kapsamla sınırlandırılmaması, TMMOB ve benzeri Meslek Kuruluşlarının, ETKİLİ OLABİLMELERİNİN TEMEL ZEMİNİ OLARAK GÖRÜLMELİDİR.

Ancak, burada, Kamu ve ülke yararları doğrultusundaki faaliyetlerin, KAPSAM ve İÇERİK ZENGİNLİĞİ nedenleriyle, TMMOB bazında YÜRÜTÜLMELERİ, ODA'ların, ilgileri ve birikimleri oranında bu faaliyetlere katılarak, KATKI VE DESTEK KOYMALARI GEREĞİNE ÖZENLE UYULMALIDIR, Çünkü Bu tür GÖREVLERDE KURUMUN ÜSTLENDİĞİ SORUMLULUKLARIN, KUSURSUZCA TAŞINABİLDİĞİ ORANDA, KURUMSAL SAYGINLIĞIN PEKİŞTİĞİ GERÇEĞİ ASLA ÖZARDI EDİLMEMELİDİR.

2. TMMOB'nin GÖREV ve FONKSİYONLARI HİÇBİR TARTIŞMAYA YER VERMEYECEK NETLİKTE TANIMLANMALIDIR.

Birliğin görevleri ve fonksiyonlarının, MESLEKİ DENETİM UYGULAMALARI gibi kimi çalışmaların ve YENİ GÖREVLERİN, yasal dayanaklarının, tartışma götürmez AÇIKLIKTA belirlenerek, tanımlanması büyük önem taşımaktadır,

3. TMMOB YÖNETİM ORGANLARINA YENİLERİ EKLENMELİDİR,

TMMOB örgüt yapısında, 1954 yılından bu yana meydana gelen BÜYÜME ve GELİŞMENİN getirdiği yeni sorunları aşmayı amaçlayacak yeni düzenlemeler kapsamında, BİRLİK YÖNETİM ORGANLARINA YENİLERİNİN EKLENMESİNE

GEREKSİNİM BULUNMAKTADIR.

Birliğin son 32, olağan Genel Kurulu'nda, kurulmaları kabul edilen ÇEVRE ve TEKSTİL Mühendisleri Odalarıyla bağlı Oda sayısı 21 olmuştur. Her Oda bir Üye ile temsil edileceğinden, BİRLİK YÖNETİM KURULU ÜYESİ SAYISI da 21'e ulaşmış durumdadır. TMMOB 32. Olağan Genel Kurulu'nda beliren İRADE'nin, izleyecek Genel Kurullarda yeni ve yasal gereklilikleri tamamlayacak olan MESLEK DİSİPLİNLERİNİN de, ODALAŞMALARI yolunu açık tutacağını DÜŞÜNÜRSEK, TMMOB'nin bağ'ODA SAYISININ, BİR ÇİRPIDA OTUZLARI AŞARAK, KIRKLARA TIRMANMASI, şartı olmayacaktır.

Böylece üye sayısı kırılan bulmuş, YÖNETİMDEN ÇOK, BİR MECLİSİ andıracak olan BİRLİK YÖNETİM KURULUNUN, nasıl toplanacağından, nasıl fonksiyonel ve işler olabileceğine, kararların nasıl uygulanacağına kadar uzanan bir dizi SORU AKLA GELMEKTEDİR.

Bu nedenlerle, BİRLİK YÖNETİM KURULU YERİNE, her Odanın yine BİR ÜYEYLE temsil edileceği,

1. BİRLİK GENEL YÖNETİM KURULU

Bu kurulun kendi içinden seçeceği

2. BİRLİK YÜRÜTME KURULU

yenî organlar olarak Birlik Yönetim Organları arasında yer almahdırlar»

Ayrıca, Birliğin en zayıf noktası olan İHTİSASLAR ARASI SORUNLARIN, uygulama«nabilirliği tartışmasız KARARLARLA çözülebilmesi için her Odanın değil, her MESLEK DİSİPLİNİNİN, YETKİN BİR ÜYEYLE temsil edileceği,

3. BİRLİK YÜKSEK UZMANLAR KURULU

OLUŞTURULARAK, TMMOB'nin Yönetim organlarından biri olmalıdır.

Öte yandan,

4. İL KOORDİNASYON KURULLARI da, Birlik Yönetim Organlarına katılmalıdır.

BİRLİK DANIŞMA KURULU yanısıra TMMOB Başkanı, Genel Sekreteri ve Oda Başkanlarının doğal üyesi olacakları BAŞKANLAR KURULU gibi yeni kurulların Birlik

Yönetim organları olarak değerlendirilmeleri ayrıca düşünülebilir.

Ancak» Birlik Yönetim Organlarına katılması sözkonusu olabilecek tüm yeni kurulların, OLUŞMA BİÇİMLERİ, GÖREV VE YETKİLERİNİN BELİRLENMESİ, KESİNLİKLE TMMOB GENEL KURULU'NUN YETKİSİNDE OLMALI, TÜZÜKTE Hükme bağlanmalıdırlar.

Çünkü, ileride gerekebilecek olası yeni düzenleme ve değişikliklerin Birliğin KENDİ İRADESİ tarafından yapılması HAKKI, BİRLİĞİN KENDİSİNDE KALMALIDIR,

Bu temel düzenlemeler yanısıra, YASADA, üye tabanının beklenti ve gereksinimlerine yanıt verecek, en uçtaki üye'ye ulaşabilecek, yerel birimlere sorumluluklarıyla birlikte yetkiler taşıyacak, Örgüt İçi demokrasiyi ve işleyişi işler kılacak, organlar arası düşey ve yatay ilişkileri sağlıklı biçimde kuracak ve TEKİL ÇIKARLARI BÜTÜNÜN ÇIKARLARININ ÖNÜNE KOYMAYA* ÇAK, YAPININ BÜTÜNÜNÜ KUCAKLAYACAK nitelikteki düzenlemelere de gidilmelidir.

Bu bağlamda:

- BİRLİK YÖNETİM ORGANLARINDA MES* LEKİ TEMSİLİYET ESASININ KORUNMASI SAĞLANMALIDIR...

Meslek kuruluşlarındaki organsal temsiliyetin esası hiç kuşkusuz mesleki temsiliyettir» Bu nedenle , Birliğin Yönetim Organlarında mesleki temsiliyet ilkesi ZEDELENMEDEN, Odaların katılımı, ÇOĞUNLUK, ÇOĞULCULUK ve DEMOKRATİKLİK İLKELERİNİ de karşılayacak biçimde sağlanmalıdır.

- ASKER - SİVİL, KAMU - ÖZEL SEKTÖR çalışanı ayırımı yapılmaksızın ÜLKEDE MESLEKLERİNİ YAPAN BÜTÜN MÜHENDİS - MİMARLARIN ÜYELİKLERİ TEKRAR ZORUN» Lü KILINMALIDIR.

Bu düzenleme ile, hem Birliğin üye tabanındaki daralma giderilmiş olacak, hem de Mesleklerini icra eden Mühendis ve Mimarların uymak zorunda oldukları yasal belirlemeler yanısıra, ahlaki kuralların denetlenmesi, üyenin Odastha karşı yükümlülük ve sorumluluklarını yerine getirmesini izleyici ve sağlayıcı belirlemele- rin yasada yerleşmiş olması sağlanmış olacaktır.

- GENEL KURULLARA VE SEÇİMLERE KA- TILIM SERBEST OLMALIDIR.

» Seçimlerin YARQI GÖZETİMİNDE YAPIL- MASI korunmalı ancak, YARGININ SEÇİMLERİ

BİZZAT YAPAN ORGAN DURUMUNA GETİRİLMESİ önlenmelidir,

- Birliği herhangi bir BAKANLIĞIN, İDARİ VE MALİ VESAYETİNE sokacak düzenlemelerden kaçınılmalıdır.

- TMMOB Genel Kurullarına Katılım için getirilen MESLEKTE 10 YIL kıdem koşulu kaldırılmalı, bu tür sınırlayıcı düzenlemeler konu- su tamamen TMMOB'nin kendi iradesine bırakılmalıdır.

-Yabancı uyruklu Mühendis ve Mimarların Türkiye'de çalışmaları konusunda TMMOB'nin yetkileri artırılmalı, Birliğin konuya İlişkin uygulamaları izleme ve denetleme yetkesi kimi yaptırımlarla güçlendirilmelidir.

Altı çizilecek önemdeki düzenlemelerden bir diğeri de, TMMOB'nin yıllardır ağırlaşarak gelen EKONOMİK BUNALIMININ Aşılmasını amaçlayacak düzenlemelerdir. Günümüzde EKONOMİK ERKTEN YOKSUN OLMANIN, yaşamsal önemdeki kimi gereksinimlerinden, YÖNETİM ERKİNDEN de yoksun kalmayı, ETKİSİZLEŞMEYİ GETİRDİĞİ çok iyi biliniyor.

Bu nedenle:

- TMMOB BÜTÇESİ SAĞLAM KAYNAKLA- RA BAĞLANMALI, ODALARIN KATILIMIN» DAKİ TIKANIKLIKLARI AŞACAK ETKİLİ YASAL YAPTIRIMLARA YASA OLANAK VER- MELİDİR.,,

Birliğe can verecek olan hiç kuşkusuz, ülkede mesleklerini icra eden tüm mühendis - mimarları kapsayan üye tabanında yaygın, Birlik ve Oda- ların ayrılmaz bir bütün oldukları anlayışının ben- nimsenmesi ile bu anlayışın gereklerinin yerine getirilmesi olacaktır.

NE YAPILMALI?

TMMOB Yasasına ilişkin yapılması gereken değişiklikler ve yeni düzenlemelerle ilgili açıklamalardan sonra, NE YAPILMALI sorusu- na yanıt arayalım.

Bu sorunun yanıtı çok kolay, çünkü TMMOB'nin 31, Dönem Yönetim Kurulu'nca hazırlanan YASA TASARISI açıklanmaya çalışılan tüm değişiklik ve yeni düzenlemeleri genel olarak içermektedir.

Ancak, tasarının, bu yazı kapsamında değinilen kimi düzenlemelere yer verecek şekilde yeniden değerlendirilmesi ve eksiklerin giderilerek, tasarıya son şeklinin verilmesi gerekmektedir.

Nasıl mı? Hiç kuşkusuz hep birlikte*,*..